

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Convelluntur præcipua fundamenta Iansenij,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficii mortis eius recipiunt, sed *id duntaxat quibus meritum passionis eius communicatur.*

39. Quarto ruit spes Theologica, nisi Christus pro omnium ac singulorum salute mortem suam Patri obtulerit; nam hoc fundamento Christianorum spes nititur, quod Christus sanguinem fuderit, ut ipsi non ad baptismum tantum, sed etiam ad salutem perveniant. Unde Augustinus libro medii. cap. 14. *Omnis spes & totius fiducia certitudo mihi est in pretioso sanguine Christi, qui effusus est propter nos & propter nostram salutem.* Et Enarrat. in Psal. 143. asserit neminem esse qui aeternam salutem sperare non debeat, quia Christus in caelestis gloriae pignus, sanguinem suum nobis tradidit. *Tales arras accepimus (inquit) tenemus mortem Christi, tenemus sanguinem Christi. Erigat ergo se humana fragilitas, non desperet, non se collidat, non se avertat, non dicat, non ero beatus. Et mox subjungit: Quid tibi promisit Deus o homo mortalis? Quod victurus es in aeternum. Non credis? Crede, crede: plus est jam quod fecit, quam quod promisit. Quid fecit? Mortuus est pro te. Quid promisit? Quod vires cum illo. Incredibilis est quod mortuus sit aeternus, quam quod in aeternum vivat mortalis. Iam quod incredibilis est tenemus. Si propter homines mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? Non est victurus mortalis in aeternum, propter quem mortuus est qui vivit in aeternum? Censet igitur Augustinus, Christi mortem & passionem esse praecipuum spei nostrae sustentaculum, subindeque negari non potest, Christi sanguinem pro eorum omnium salute, qui ejusmodi spem concipiunt, fuisse profusum: At non soli electi, sed etiam reprobi, spem Theologicam persaepe concipiunt: Igitur negari non potest, Christi sanguinem, non tantum pro electorum, sed etiam pro reproborum salute, fuisse fusum.*

40. Denique Jansenij sententia, non solum fidem mutilat, & spem infringit, verum etiam refrigerat charitatem, quae Theologicarum virtutum princeps est, & omnium charismatum excellentissimum; nam cum multa sint divini illius amoris fomenta, eum tamen praecipue fovet & inflamat certa fides & recordatio dilectionis Christi erga nos, quam praecipue exhibuit moriendo pro nobis in cruce. Unde Apostolus 2. ad Corinth. 5. *Charitas Christi urget nos, estimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus, & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Et Bernardus in Cantica: *Super omnia te reddidit amabilem, o bone Jesu, calix quem bibisti, opus meae redemptionis.* Similiter Augustinus Tractatu 2. in Epist. 1. Joan. *Omnes (inquit) illius simus, qui pro nobis mortuus est, qui pro nobis crucifixus est.* Et in libro de Sancta Virginit. *Internis luminibus inspicite vulnera pendens, cicatrices resurgentis, sanguinem morientis. Hec quanti valeant cogitare, haec in statera cordis vestri appendite &c. Toto vobis figatur in corde, qui pro vobis fixus est in cruce.* Haec est ergo praecipuum divinae charitatis incentivum, quod nobis Jansenius eripit, cum pro electorum tantum salute Christum mortuum esse affirmat; cum enim de sua praedestinatione, seclusa speciali revelatione, nemo certus esse possit, si Christus pro electorum tantum salute mortem subit, incerti erunt omnes an tanto beneficio donati sint, subindeque ex illius recordatione, ipsorum charitatem erga Christum accendi vel foveri non poterit.

Convelluntur praecipua fundamenta Jansenij.

O Bjicit in primis Jansenius: D. Augustinus pluribus in locis exponens praedictum locum Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri*, nusquam illum intellexit universaliter, & secundum distributionem completam, sed semper ei aliquam restrictionem & limitationem adhibuit. Nam lib. 4. contra Julian. cap. 8. de corrept. & gratia cap. 14. & de praedestin. Sanctorum cap. 8. docet haec verba Apostoli esse intelligenda secundum distributionem accommodam, & non universaliter; ita quod Deus non velit salvare omnes absolute, sed quod velit salvare eos omnes qui salvantur. Sicut dicitur aliquis magister docere omnes pueros aliqujus civitatis, non quod omnes addiscant, sed quia nullus nisi ab illo discit.

Secunda restrictio ejusdem loci est, quod ly omnes sumatur quidem universaliter, sed universalitate quadam incompleta, & pro generibus singulorum, non pro singulis generum. Sicut dicitur omne animal fuisse in arca Noë, quia ex omni genere animantium aliquod fuit. Et sicut Lucae 11. Pharisei dicuntur decimare omne olus, quia ex omni genere herbarum solvebant decimas. Ita hunc locum Apostoli exponit idem Augustinus in Enchir. cap. 105. ubi ait: *Aut certe sic dictum est, qui omnes homines vult salvos fieri, non quod nullus hominum esset quem salvum fieri noller, qui virtutes miraculorum facere noluit apud eos quos dicit aduros fuisse penitentiam, si fecisset. Sed ut per omnes homines, omne genus humanum intelligamus: per quas cumque differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardicordes, fatuos, divites, pauperes, mediocres, mares, feminas, infantes, pueros, adolescentes, juvenes, seniores, senes, in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in voluntatum & conscientiarum varietate innumerabili constitutos, & si quid aliud differentiarum est in hominibus. Eandem explicationem adhibet D.*

D Gregorius in 1. Regum lib. 5. ubi ait: *Omnes quippe homines vult salvos fieri, quia de omni genere hominum eligit, quos ad gaudium aeternae salutis trahit.* Tertia expositio Augustini est, quod Deus velit omnes homines salvos fieri, non formaliter, sed causaliter; quia facit Sanctos velle & procurare omnium salutem: dixit enim Apostolus, *Predicaverit Evangelium omni creatura, docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Sicut Spiritus Sanctus postulare pro nobis dicitur, quatenus facit ut postulemus. Ita idem S. Doctor de corrept. & gratia cap. 15. Cum ergo in explicationem verborum Pauli toties Augustinus incidit, & nunquam ea intellexerit universaliter de omnibus hominibus; ex illo loco Apostoli non licet inferre, dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum.

Respondet Vazquez hic disp. 83. cap. 2. num. 12. Augustinum, locum illum Pauli, nullo ex illis tribus modis recte exposuisse. Idem dicit Petavius Tomo 1. lib. 10. cap. 3. ubi sic habet: *Scio quam variis modis locus iste vexatus sit ab iis qui contrarium sentiunt: tres quatuorve ex Augustino commemorati sunt a nobis, cum illius opinionem exponeremus, qui mihi quidem ad eludendum magis excogitati, quam certi ac solidi videri solent.*

45. Verum hæc responsio non potest à temeritate excusari. Primò, quia doctrina Augustini in materia de gratia & prædestinatione, non est doctrina alicujus particularis Doctoris, sed totius Ecclesie, ut dicit Bellarminus, & fatetur ipsemet Petavius Tomo. 1. lib. 9. cap. 6. his verbis: *Omnium Latinorum quorum in hac de gratia, vel electione, ac prædestinatione controversia, majorem dixi auctoritatem esse, princeps est consensu Theologorum Augustinus, cujus de gratia sententiam, quotquot deinde consecuti sunt Patres ac Doctores, tum verò Ecclesie Romane Præsules, Præfulumque Convenius aliorum, ratam & Catholicam esse judicant, ut hoc satis magnam putarent veritatis argumentum, quod ab Augustino positum ac decretum esse constaret.* Addo quòd Hormisdà Papa in Epist. ad Possessorem Episcopum, remittit cunctos Fideles ad libros Augustini; ut ibi videre possint, quid de gratia & prædestinatione, Romana sentiat Ecclesia.

46. Secundò ejusdem responsionis temeritas constat, ex eo quòd non solum D. Thomas hic art. 6. ad 1. & 1. ad Timoth. 2. lect. 1. sed etiam plures alij Sancti Patres & Ecclesie Doctores, eodem modo exponunt & intelligunt prædicta verba Apostoli. Inter quos præcipui sunt D. Gregorius suprâ relatus, S. Prosper in Epist. ad Rufinum, S. Fulgentius de Incarnatione & gratia cap. 31. Author librorum hypognosticon, lib. 6. sub finem, Lupus Servatus de tribus quæst. qu. 2. de prædest. & denique Epistola Synodalis Astorum Episcoporum in Sardinia exulum, & acta Ecclesie Lugdunensis sub beato Remigio ejus Archiepiscopo. Ex quibus omnibus satis constat, quantum illi duo Authores excefferint, dum illas Augustini expositiones, non rectas, & ad eludendum magis excogitatas, quam certas & solidas, appellarunt. Hac ergo responsione rejectâ.

47. Facile responderi potest cum Joanne à S. Thoma, quòd expositiones Augustini non contradicunt Damasceno, sed utraque expositio in diverso sensu procedit: quia loquendo de voluntate antecedenti & inefficaci, verum est quòd vult omnes, nullo excepto, salvos esse. At verò loquendo de voluntate efficaci & consequenti, etiam est verum, quòd non vult omnes de facto salvari, vult tamen ex omnibus aliquos, & quòd nullus salvatur nisi per ejus voluntatem. Ecce qualiter verum vero consonat, nec Damasceno contradicit Augustinus, nec Damascenus Augustino. Unde S. Thomas in 1. dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. *Secundum Damascenum* (inquit) *verbum Apostoli intelligitur de voluntate antecedente & non de consequente, sed secundum Augustinum intelligitur de consequente. Unde exponit eam dupliciter: uno modo ut sit distributio accommodata pro omnibus qui salvantur; alio modo ut sit distributio pro generibus singulorum &c.* Et in 1. ad Timoth. cap. 2. lect. 1. ostendit nihil inter illas expositiones esse dissidij, & Augustinianas optimè cum ea cõsistere quæ à S. Damasceno traditur. Favetque ipsemet Augustinus in Enchiridio cap. 103. ubi postquam duas priores expositiones tradidit, subdit: *Quocumque alio modo id potest intelligi, dummodo concedere non cogamur, aliquid omnipotentem voluisse fieri, factumque non esse.*

48. Sed quæres, quid causa sit cur idem S. Doctor locis citatis, Apostoli verba, de consequente potius & absoluta voluntate, quam de conditionata & antecedente interpretetur.

Respondeo ideò Augustinum locis citatis verba Tom. I.

A illa Apostoli de consequente & absoluta voluntate interpretari, quia ibi de Sanctorum prædestinatione & vocatione Dei secundum propositum stabilienda agebat contra Pelagianos & Semipelagianos, qui ut refert Prosper in Epistola ad Augustinum, studebant Deum velle hominum salutem, generali tantum, indiscretâ, & indifferenti voluntate: ita ut quòd prædestinati potius quam reprobi salvarentur, nullo modo in specialem Dei providentiam, & peculiarem quandam ipsius voluntatem, sed in humanam dubitaret refundere. Unde Prosper epistola citatâ hæc scribit ad Augustinum: *Contrarium putant Patrum opinionis, & Ecclesiastico sensui, quidquid de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti.*

B Ut ergo S. Doctor efficacem illam Dei voluntatem, quâ Deus prædestinatos certò ad salutem promovet, firmiter stabiliret, & à Pelagianorum & Semipelagianorum argumentis defenderet, verba illa Apostoli, *Deus vult omnes homines salvos fieri*, de efficaci voluntate, quâ divina prædestinatio continetur, exponebat; eaque subinde non universaliter, sed per distributionem accommodatam, aut pro generibus singulorum, non pro singulis generum, esse intelligenda asserbat.

§. VI.

Diluuntur alia argumenta Jansenij.

C Objicit secundò Jansenius plura Scripturæ testimonia, quibus videtur insinuari Christum non esse mortuum pro omnibus, nec suam passionem & redemptionem, pro omnium salute ordinasse. Præcipuus locus est ille qui habetur Matth. 26. ubi dicitur: *Hic est sanguis novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Si pro multis (inquit) ergo non pro omnibus. Præterea Scriptura variis in locis asserit, quòd Christus non est mortuus pro impiis, quòd Deus non vult salvare infideles, nec peccatores, &c.

D Ad primum locum respondeo, plures illi adhiberi explicationes. In primis aliqui dicunt, non esse extraneum in Scriptura, ut interdum per hoc nomen, *multi*, designentur omnes: hoc enim fundamentum habet in Apostolo, qui eodem termino utitur, ad probandum peccatum originale in omnes & singulos filios Adæ esse transfusum: dicit enim ad Rom. 5. *Sicut per inobedientiam unius hominis, peccatores constituti sunt multi: ita & per unius obedientiam, justi constituuntur multi.*

E Secundò dici potest, quòd interdum in Scriptura eventus rei futuræ exprimitur per modum intentionis: quemadmodum cum dicitur, *Hoc factum est ut impleretur propheta*: id est ita factum est, quòd sequatur inde impletas esse prophetias. Et in hoc sensu dici potest Christi sanguis pro multis tantum effusus, id est eo eventu, ut fructus ejus non in omnes, sed tantum in multos redundet; quia multi sunt qui ex propria malitia vel negligentia, talem fructum impediunt.

Tertiò hic locus ab aliis ita explicari solet, ut Christi sanguis significetur effusus pro multis, quoad efficaciam, & pro omnibus quantum ad sufficientiam. Unde D. Thomas super illum locum Matthæi ait: *Sanguinem Christi fufum esse, & pro multis, & pro omnibus: quia si consideretur sufficientia, ipse est propitiatio pro peccatis nostris, & non pro nostris tantum, sed pro totius mundi, sed si consideremus efficaciam, effectum*